

Trametes versicolor (*Coriolus versicolor*, *Polyporus versicolor*) Lepketapló

Rendszertani besorolás:

Valódi gombák >> Bazídiumos gombák >> Nem lemezes termőrétegtartójú hártagyombák >>
Taplófélék >> **Egyrétűtapló**

Leírás:

Termőtest: konzol vagy kör alakú, vízszintesen elhelyezkedő, nagy csoportokban, 2-10 x 2-5 x 0,5 cm; felszíne szabályosan, sűrűn zónázott, szőrös; széle fehér, éles, hullámos; színe feketés, kékés, barnás, szürkés, mindig legalább négy különböző színű zóna van.

Tráma, termőréteg: pórusos, fehértől krémokkerig, 2-4 pórus/mm, max 0,4 cm vastag

Hús: vékony, kemény, íz és szag nem jellemző

Termőhely és idő: mindenféle élő és holt lombos faanyagon, széleskörűen elterjedt, tömeges, egész évben

Spóra: fehér, 6-7 x 1,5-2 µm, hengeres vagy allantoid, sima

Megjegyzés: Étkezési értéke nincs. Más *Trametes* fajokkal, mint pl. *Trametes multicolor* téveszthető össze, de jó határozóbélyeg a legalább 4 különböző színű (a fehéren kívül) zóna a termőtesten.

Különböző lombos fákon, főleg tölgyfák és gyümölcsfák tuskóján, elhalt ágain, fák tövében egész éven át csoportosan nő. De nemcsak az elhalt faanyagon él, hanem az élőfát is megtámadja, ezért erdészeti és kertészeti kártevő.

Felhasználhatóság

Leggyakoribb és leglátványosabb gombáink egyike ez a nem évelő, de minden évszakban fellelhető gomba, mely felhasználhatóságát tekintve figyelemre méltó. Az egész világon elterjedt gombafajról beszélünk.

A lepketapló az úgynevezett egyrétű taplók közé tartozik. Népi neve leggyakrabban egyszerűen: tapló, topló. Amint latin neve is mutatja, különböző színű, sávozott, tarka gomba. Magyar neve sem véletlenszerű: 3-5 cm-es karéjai mint megannyi kiterjesztett szárnyú pihenő lepke borítják a korhadó tuskókat. Ezt a gombát a szárazvirág-kötészet is használja. Az idősebb termőtestek felülete algásodik, így zöldes szín is látható rajta (mint a mellékelt képen). Széle elvékonyodó, hullámos, karéjos.

Legyezőszerűnek is mondható termőteste, mely ősszel többnyire még nem elég kifejlett, tavasszal fejezi be fejlődését. Felülete szőrös, finoman bársonyos, helyenként lekopik és selymesen fénylő lesz. Pórusai egész kicsik, kerek vagy szögletes formájúak. Az idősebb példányok esetén végük fogszerűen hasadozott lehet, színük fehér, sárgás, illetve világosbarna. A hús vékony, szívós, fehéres színű. Spórája krémszínű vagy halványokker.

A legfontosabb farontó gombák egyike. Fehérkorhadást okoz, főként lombhullató fákön élőködik, de előfordul tülevelűeken is, sőt a tárolt és beépített faanyagon úgyszintén. Máskülönbem nem csupán élőködő életmódot folytat, így a fa pusztulása után is tovább korhaszthatja a tuskót, immár szaprobiontaként viselkedve.

Gyógyhatása: A természetgyógyászok Ázsiában, Amerikában már rég felfedezték e tulajdonságát. A lepketapló a kínaiak és japánok egyik legkeresettebb gyógygombája. Rákellenes anyagot tartalmaz például a shii-takéhoz meg a téli laskagombához hasonlóan. Megállapították, hogy általában a Trametes, Fomes, Lentinus és a Polyporus nemzetségek fajai baktericid vegyületeket, antibiotikumot termelnek.

Legaktívabb hatóanyagának a kresztint tartják, nagy molekulásúlyú, fehérjékhez kötött szénhidrátját. D. Zhu kínai kutató 1987-ben hozta nyilvánosságra mindenekelőtt a kresztinnel kapcsolatos eredményeit, kimutatta, hogy az e gomba kivonatával kezelt állatok ellenállóbbak lettek. Japánban főképp a rosszindulatú tályogok gyógyszereként tartják számon, Kínában pedig a krónikus májgyulladás, a hepatitis-B gyógyítására, valamint a májrák megelőzésére és kezelésére használják. A kínai népi gyógyászatban éltek vele a szervezet általános erősítése, az energia fokozása, a krónikus betegségekben szenvedők fájdalmainak enyhítése céljából is.

Mexikóban főleg a lábomba és a bőr egyes kiütéseinek a gyógyítására használják. Az újabb kutatások során derült ki, hogy ha a kresztint befecskendezték a daganatba, a rákos tumor növekedése lelassult és gátolta az áttétel kialakulását.

Egy japán kutatócsoport nem csupán igazolta a kresztin vírusellenes hatását, de feltételezi, hogy ez az anyag esetleg a HIV-fertőzést is gátolhatná.

Forrás:

TERRA alapítvány, <http://www.terra.hu/>

<http://www.gombavadasz.hu>

Dr. Zsigmond Győző: Erdélyi Nimród magazin 2002